

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Ladatos Vince*
Cím: *Virágos Budapest, vagy
Káposztás Budapest?*

Forrás: *Nemzeti Újság*

Bp.
(Hely)

1942 IV. 10.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Osztályozás

Tárgy

635

Hely

Idő

"1942"

Személy

Virágos Budapest, vagy káposztás Budapest?

Magánosok és közületek egyaránt nagy érdeklődéssel fordulnak most e probléma felé: el kell-e bucsuznunk erre a nyárra a virágos Budapesttől? Vajjon a napi robotba, a világ száguldó eseményeibe beleféradt pesti polgár üdülést szolgáló sétái során gyönyörködhetik-e a színes virágcsodákban, vagy a parkok virágágyairól is ránk vigyorognak majd kajánul és sandán gyermek- és katonakorunk rosszlelkézetű megrontói: a káposztafajék?

Mint a *Nemzeti Újság* legutóbb röviden már beszámolt róla, felmerült a gondolat, hogy Budapest parkjainak egy részét felhasználják zöldségtermesztésre. A kertészek és ingatlanulajdonosok érdekképviselője ellenzi a tervet, viszont vannak fórumok, amelyek szükségesnek tartják. A közönség soraiban is nagyon ellentétesek a vélemények. A legtöbb vélemény azonban tájékozatlanságból ered, s így talán a „virág vagy káposzta” „hamleti”-kérdése mindjárt egyszerűbbnél és kevésbé tragikusnak látszik, ha arra illetékesek megnyilatkozásából vehetjük tudomásul, hogy mi is készül a budapesti parkokkal kapcsolatban?

A főváros illetékes ügyosztályán először is *Becske Kálmán* tanácsnokot kereste fel a *Nemzeti Újság* munkatársa és

érdeklődött, hogy valóban konyhakertté szándékoznak-e átalakítani a budapesti parkokat és tereket?

Becske Kálmán tanácsnok azzal kezdte nyilatkozatát, hogy a főváros területén nagyobbarányú zöldségtermesztésről nem lehet szó.

— Figyelembe kell venni — mondotta —, hogy Budapesten 6–8 pengős napszámmal kellene a zöldséget termeszteni, amíg a vidéken a termelők 3–4 pengős napszám mellett végzik a termesztést. *Súlyos ráfizetést jelentene tehát, ha a főváros nagyban kívánná a konyhakertészkedést üzni.*

— Valóban foglalkozunk azonban azzal a gondolattal, hogy a parkokban és köztereken kerti veteményeket ültetünk. Ezt azonban elsősorban példamutatás céljából tesszük. Szó sincs arról, amit többen gondolnak, hogy a nagy költséggel és rengeteg munkával létesített gyepeket feltörjük s az élőlv növényeket is kiszedjük ágyaikkól. A rózsák, gyepek, cserjék, élőlv virágok helyükön maradnak, csak azokba az ágyakba ültetünk zöldséget, ahová különben egyényári virágokat ültetnénk. Fokozottabban igénybe kívánjuk venni konyhakertészkedésre a főváros egyes üzemeinél felszabadult, vagy felszabaduló területeket. Ezeket a munkások

között osztjuk szét. Egy-egy munkásnak körülbelül 100 öles parcellát tudunk adni, ahol magának termel. A parkokban termelendő zöldséget a főváros élelmiszerüzemeinek adjuk át árusításra, míg a munkások az általuk használt területek természetesen saját háztartásukban használják fel.

— A főváros célja tehát — mondotta még *Becske* tanácsnok — elsősorban a példamutatás. Példát akarunk mutatni a kiskert tulajdonosoknak, hogy ma, amikor háborús időket élünk, minden talpalatnyi helyet és minden lehetőséget ki kell használni a közellátás jobbátétele céljából. Azt hiszem, a fővárosiak, különösen a villatulajdonosok, sokan követik majd a példát. Ismerőseim közül is többen újságolták már, hogy parkjuk, kertjük egy részét felásatták vetemény alá. Ha mindenki, akinek arra alkalmas területe van, csak a saját szükségletét, vagy annak akár csak egy részét is meg tudja termelni az egyényári virágok helyén, már nagyban előmozdította a közellátás érdekeit és a saját javát.

A főváros tanácsnokának ez a nyilatkozata is megnyugtathatja azokat, akik azt hitték, hogy a közeli napokban ekével esnek neki Budapest parkjainak és lerombolják a fővárosi kertészet gyönyörű alkotásait. Erre nem kerül sor és — valljuk be — nincs is rá szükség. Amikor a közönség azt a tanácsot kapja, hogy maga is igyekezzen résztvenni az élelmiszertermelés fokozásában, az még nem azt jelenti, hogy a pesti virágos kertek termése nélkül súlyos zavarok támadnának a köz-

ellátásban. Komoly és nehéz időkben azonban, amikor Európa más országaiban elég súlyos ellátási gondok vannak, nem árt a fölös óvatosság.

A budapesti parkokban hamarosan megkezdődő zöldségtermesztéssel kapcsolatban érdekes adatokat tudunk meg a fővárosi kertészeti igazgatóságánál, ahol a munka előkészítése már megtörtént. Érdekes tudni, hogy a fővárosi gondozásában álló parkok és virággal beültetett, nagyobb járdaszíjak száma összesen kétszázhatvanhat. Ez a 267 felé szétszórt terület összesen 674 holdat tesz ki. Természetesen ebben a területben nincsen benne a Margit-sziget, a Fűvész-kert, az egyetemi növénykert és több olyan nyilvános park, amely a Közmunkák Tanácsa, vagy más intézmény kezelésében áll.

A főváros legnagyobb közkertje a Népliget, amelynek a területe 126,5 hektár, utána következik a 100 hektár területű Városliget. Nem tartozik az épen szóbanforgó tárgyhoz, de érdemes megemlíteni azt is, hogy az utcai fasorok hossza 519 kilométer. Vagyis, ha a fővárosi fasorokat egymás végébe állítanák, éppen Rahóig érnének el. Ezekon kívül a fővárosi kertészet igazgatása alatt áll még több termelőtelep, amelyeken a budapesti parkok részére szükséges viráganyagot termesztenek, s több faiskola, ahol a cserjéket, diszfákat, fenyőket nevelik. A termelőtelepeken évente mintegy 2.000.000 növényt termesztenek, illetve nevelnek körülbelül 500.000 pengő értékben.

Ha tehát a főváros minden parkját és művelésre alkalmas területét igénybe-

vennék, közel 700 hold területen lehetne a virágtermesztés helyett konyhakertészkedést folytatni. De — amint a kertészeti igazgatóságon mondják — a 674 holdnyi közkertek legnagyobb részét a pázsitok

és utak teszik, a tulajdonképpen virágos ágyak területét hirtelen nem is tudják megmondani, de mindössze néhány ezer négyzetméterre becsülik. A fővárosi kertészet sok éves, vagy évtizedes munkájának lerombolása nélkül tehát csak egészen szűk keretekben lehet a tervezett zöldségtermesztést üzni.

Az, hogy a budapesti parkok pázsitjait is felszántásák, természetesen elképzelhetetlen. A székesfővárosnak évente közel 3 millió pengőjébe kerül a kertészeti üzem fenntartása. Harminckilenc tisztii alkalmazott mellett évi átlagban 960 nap-számos építési és szépítési virágos Budapestet, amelyben nemcsak nekünk, de külföldi vendégeinknek is nagy gyönyörűsége telik. Akkor, amikor a magyar falvak és tanyák népe a rendelkezésére álló termőföldeket még csak megközelítően sem használta ki a termelésre, egyenesen büni és esztelenség volna a főváros parkjait tönkretenni. Azok tehát, akik erre a lehetőségre gondoltak, nagyon messze jártak a valóságtól és Budapestet talán egy ostromlott sziget fővárosával tévesztették össze.

A kertészeti igazgatóságon a példamutatás céljait szolgáló zöldségtermesztésről ezeket mondják:

Konyhakertek a parkokban!

— Körülbelül egy hónapja kaptunk intézkedést a polgármester úrtól, hogy készüljünk fel a zöldségtermesztésre. A virágágy-terveket tehát félretettük és igyekeztünk a parkokban kezdendő konyhakertészkedést úgy előkészíteni, hogy ha arra sor kerül, a közellátás szolgálatába állított virágágyak mutatóság is legyenek. Figyelembe kellett vennünk a zöldségek levelének színét, növekedésüket, az esetleges virágaik színét. A zöldborsó és mák, ha rövid ideig is, szép virágot tud nyújtani. Levelével színesítheti a parkokat a piros káposzta, cékla és a fodroslevelű petrezselyem. Ezeket kívül sárgarépat, zöldbabot, paprikát és paradicsomot ültetünk. Gondoskodunk arról is, hogy ha az egyik vetemény ősz előtt kikerül a földből, más kerüljön a helyére. Egyszerűen mindenképpen arra törekszünk, hogy a zöldségeságyak minél elfogadhatóbban illeszkedjenek bele a pázsitok, cserjék és rózsák keretébe.

Mit tudjuk még, hogy például a Szabadságtéren mákot és zöldborsót ültetnek, az Erzsébet-téren pedig paprikát és céklát. A kertészeti igazgatóságnak nincs aggálya abban a tekintetben, hogy az „átállítás” bármiképpen lerontaná a parkok állagát. Ha a főváros által most vállalt példamutatásra nem lesz szükség, akár már jövőre is teljes szinpompájá-

ban láthatjuk viszont a „virágos Budapest”-et.

Mindezekből tehát az tűnik ki, hogy szó sincs arról, mintha a budapesti parkok káposztáskertté való átalakításával égető közellátás-problémákat oldának meg. Mindössze példamutatásról van szó és arról, — hogy — a nyáron majd több sárgarépat esznek a budapesti parkokban játszó gyerekek. Nem nehéz kiszámítani, hogy a számbavehető mindössze 2—3 holdnyi területen legfeljebb 25—30 család zöldségtermesztését lehet előteremteni. Ezekután — bár minden tiszteletet megérdemel a főváros vezetőségének hazafias példamutatása — mégis fölteszi az ember a kérdést: vajjon a budapesti kerttulajdonosok nem látnák-e be a főváros példamutatása nélkül is, hogy a zöldségtermesztésre berendezkedniök érdemes, magukkal szembeni kötelesség? Ennek a nyilvánvaló igazságának a propagálásáért nem-e kár feláldozni a virágos Budapestet? Nem jobb volna-e mégis, ha legalább a parkokban feledhetnénk néha a gondokat és a háborút? És még egy: miért állítsa azért a néhány holdnyi, bizonytalan sorsu veteményesért az ellenséges propaganda, hogy lám, már Budapestben is éheznek: föl kellett szántani a parkokat...

LAKATOS VINCE